

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний аграрний університет
Факультет культури й виховання
Кафедра фізичної культури

**Матеріали Причорноморської науково - практичної
конференції
професорсько - викладацького складу
Миколаївського національного аграрного університету**

м. Миколаїв, 21 квітня 2022

МИКОЛІВ

2022

УДК 811

М-34

УДК 796

Редакційна колегія:

В.С. Шибанін – д-р.тех. наук, академік;

К. В. Тішечкіна – канд. філол. наук, доцент.

М-34   Матеріали Причорноморської науково - практичної конференції
професорсько - викладацького складу Миколаївського національного
аграрного університету, 21 квітня 2022 р., м. Миколаїв. – Миколаїв :
МНАУ, 2022. – с. 45

У матеріалах Причорноморської науково - практичної конференції професорсько - викладацького складу Миколаївського національного аграрного університету розглянуто різноманітні актуальні питання, пов'язані з професійною діяльністю працівників кафедри іноземних мов і кафедри фізичного виховання, проаналізовано досвід інших країн.

УДК 811

УДК 796

© Миколаївський національний
аграрний університет, 2022

ЗМІСТ

<i>Шановна наукова спільното!</i>	5
<i>Бужикова Т. О., Бернацька Г. С.</i> Комунікація з клієнтом як складова професійної діяльності менеджера.....	7
<i>Ганніченко Т.А., Тішечкіна К.В.</i> Interdisciplinary Approach in Foreign Language Teaching.....	9
<i>Гладир О.Є.</i> Інструктаж з техніки безпеки як основа попередження травматизму на заняттях з фізичного виховання.....	11
<i>Глумакова О. І.</i> Використання відеофрагментів під час формування аудитивного вміння у здобувачів вищої освіти немовних спеціальностей....	14
<i>Ігнатенко Ж.В., Куцова Т.О.,</i> Features of the Coexistence of Cultures of the World.....	18
<i>Коржевський М.Ю.</i> Оздоровче фізичне тренування та шляхи підвищення його ефективності.....	21
<i>Матвеева А.Л., Ракова А.Ю.</i> Peculiarities of Translation of Scientific and Technical Papers.....	23
<i>Медведєва Л.М.</i> Професійний спорт в освітньому та науковому просторі.....	25
<i>Мельник О.С.</i> «Три кити» здорового способу життя.....	28
<i>Мищик А.І.</i> Значення фізичних вправ в життєдіяльності організму здобувачів вищої освіти.....	31
<i>Орлова О.В.</i> Формування кроскультурної компетенції в процесі підготовки майбутнього фахівця-культуролога.....	34
<i>Петренко Н.Г.</i> Поняття «компетентність» і «компетенція»: загальне та відмінне.....	37
<i>Пономаренко Н. Г.</i> Ранжування вищих навчальних закладів як інструмент забезпечення якості вищої освіти.....	39
<i>Рябов Є.</i> Організація фізичного виховання у Технолого-економічному коледжі МНАУ.....	41
<i>Саламатіна О. О.</i> The Main Functions of the Press Interview Components	43

Шановна наукова спільното!

2004 року Миколаївському державному аграрному університеті було створено факультет культури й виховання як самостійний структурний підрозділ, оскільки особливу увагу у закладах вищої освіти необхідно приділяти розвитку талановитої молоді.

Упродовж 2004-2013 рр. посаду декана обіймали Ганна Коваль та Віктор Мозговий.

З 2013 р. до 2022 р. деканом було призначено кандидата філософських наук, доцента, Заслуженого працівника культури України, Михайла Димитрова, який був видатним фахівцем своєї справи і зразком самовідданого служіння культурі. Його внесок у виховання талановитої молоді є неоціненним. Михайло Димитров мав високий авторитет та повагу серед студентської молоді.

З 2022 р. в.о. декана на громадських засадах призначено доктора педагогічних наук, доцента Наталію Шарату. На факультеті сумлінно працюють: заступник декана факультету Аліна Борисова-Ярига; Катерина Тішечкіна, в. о. завідувача кафедри іноземних мов, кандидат філологічних наук, доцент; кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Тетяна Ганніченко; кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов Антоніна Марковська; кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов Ольга Саламатіна; викладач кафедри іноземних мов Жанна Ігнатенко; кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов Наталя Пономаренко; кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Катерина Матвеева; викладач кафедри іноземних мов Оксана Глумакова; кандидат педагогічних наук, викладач Тетяна Кущова; старший лаборант кафедри іноземних мов Анна Ракова; завідувач кафедри фізичного виховання, кандидат педагогічних наук, доцент Наталя Петренко; старший викладач кафедри фізичного виховання Лариса Медведева; старший викладач кафедри фізичного виховання Ольга Гладир; викладач кафедри фізичного виховання Анатолій Мицик.

Колективові факультету культури виховання вдалося за останні роки сформувати найкращі традиції у виховній роботі університету та позааудиторну роботи зі здобувачами вищої освіти.

Ідею естетичного виховання студентської молоді розвиває культурно-мистецький центр «Експромп», на базі якого функціонують гуртки художньої самодіяльності, з-поміж яких: народний студентський хоровий колектив «Калина»; народна студія естрадного вокалу; народний студентський театр «М.А.С.К.А.»; народний театр естради «Агранавти» (КВН); народна студія розмовного жанру; народний ансамбль танцю «Золотий колос»; студія гри на музичних інструментах; студія образотворчого мистецтва «Чарівна скринька»; студія «SMM-фахівець».

Важливим завданням роботи кафедри іноземних було і залишається удосконалення організації освітнього процесу. На високому організаційно-методичному рівні здійснюється мовленнєва підготовка здобувачів вищої освіти.

Доценти кафедри Катерина Тішечкіна, Тетяна Ганніченко, Ольга Саламатіна упродовж багатьох років відшліфовують методику роботи зі студентської молоддю, прагнучи інтенсифікувати освітній процес. Науково-педагогічні працівники вивчають надбання сучасної науки та практики в сфері методики викладання іноземних мов, постійно поповнюють і систематизують кафедральний банк даних з цієї тематики та активно впроваджують у викладацьку діяльність інноваційні техніки і прийоми, зокрема, рольові ігри та ситуації, усні презентації з обґрунтуванням власної позиції, тематичні дискусії, віртуальні проекти, відеофільми з завданнями до них.

Завдяки вмілому керівництву науково-педагогічних працівників кафедри фізичного виховання, здобувачі вищої освіти університету долають вершини спортивної слави здобуваючи перемогу на міських, обласних, всеукраїнських, міжнародних змаганнях.

Дружний колектив факультету культури й виховання залучає студентську молодь університету до художньої самодіяльності, спортивно-масових заходів, участі у різноманітних Всеукраїнських, регіональних та університетських наукових конкурсах, виставках, змаганнях.

Щорічно науково-педагогічні працівники факультету культури й виховання публікують наукові статті з питань вивчення та викладання іноземних мов, фізичного виховання, беруть участь в наукових конференціях та науково-практичних семінарах.

Колектив факультету культури й виховання сповнений творчих сил та працюватиме задля Перемоги та розквіту нашої єдиної неподільної України.

*В.о. декана на громадських засадах
факультету культури й виховання
Миколаївського національного
аграрного університету*

Наталія Шарата

КОМУНІКАЦІЯ З КЛІЄНТОМ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МЕНЕДЖЕРА

Бужикова Т. О., викладачка Технологіко-економічного коледжу МНАУ

Бернацька Г. С., викладачка Технологіко-економічного коледжу МНАУ

Спілкування притаманне усім видам людської діяльності, але в роботі менеджера воно є фактором, що супроводжує всі форми його діяльності і перетворюється у професійну категорію. Д. Рокфеллер стверджував, що «вміння спілкуватися з людьми — це товар, який можна купити так, як ми купуємо цукор або каву. І я заплачу за це вміння більше, ніж за щось інше на світі» [1]. Тож актуальність нашого дослідження зумовлена необхідністю з'ясувати роль процесу комунікації у діяльності сучасного менеджера.

Спираючись на сучасні відкриття в області комунікативного менеджменту (роботи К.Брусо, М.Драйвера, Р. Ларсона, Г. Уріана) можна сказати, що колишній, ієрархічний, стиль рішення комунікативних задач у виробничій сфері (тобто стиль зверху - вниз) вичерпав себе. На зміну йому приходять демократичний стиль, в основі якого - поважні суб'єкт-суб'єктні відносини. Початком цих детермінуючих відносин, є володіння справжньою культурою спілкування, у тому числі й культурою мовного спілкування [3].

Вміння спілкуватися з клієнтом передбачає щирий інтерес до його способу життя, емоцій, думок, вміння добирати правильні слова й тон, що забезпечують установлення необхідного контакту, вміння слухати, терпіння. У запропонованій розвідці спробуємо визначити особливості культури спілкування менеджера з клієнтом, які б забезпечували ефективність його професійної діяльності.

Головна сутність діяльності менеджера є спілкування, яке розгортається у вигляді комунікації, інтеракції (безпосередня міжособистісна взаємодія («обмін символами»), найважливішою особливістю якої визнається здатність людини «приймати на себе роль іншої») та перцепції.

Сучасний менеджер повинен мати талант керівника, бути лідером, певною мірою дипломатом, володіти здібностями педагога, високими етичними якостями, зрештою мати високорозвинене почуття нового і вміти це нове застосовувати до конкретної справи. До того ж він має володіти даром передбачення, високими організаційними здібностями, компетентністю, міцним здоров'ям, розвиненим інтелектом та високим рівнем культури спілкування й етики ділової поведінки. Крім того, менеджери повинні розуміти різні ділові культури, мати глобальний менталітет, мріяти про успіх не лише на національному, а й на міжнародному рівні [1].

Спілкування менеджерів є необхідною умовою їх ефективної професійної діяльності.

В лінгвістичній літературі визначають такі критерії культури мовлення:

- точність та логічність висловлювання – потрібно точно висловлювати свою думку та логіку дійсності;
- правильність та ясність висловлювання – це дотримання мовних норм і здатність бути зрозумілим;
- чистота та виразність мови – не можна користуватися елементами, які не відповідають нормам моральності (вульгаризми, діалектизми, просторіччя);
- комунікативна доцільність висловлювання – потрібно знати як стилістично правильно поєднувати слова та висловлювання;
- різноманітність засобів висловлювання – використання у великому обсязі лексичного запасу та синонімів.

Цими критеріями повинен володіти професіонал будь-якої соціальної спеціальності. Фахівець із менеджменту обов'язково повинен ставити перед собою мету надати адміністративну допомогу клієнту. При цьому він повинен дотримуватися комунікативної доцільності. Форма і зміст його мовлення повинні диктуватися ситуацією клієнта. Менеджер повинен дотримуватися мовленнєвих норм, мати великий обсяг лексичного запасу, бути здатним до формулювання думок, інформація повинна повідомлятися в адекватній формі.

Культура спілкування професійної діяльності полягає у тому, що менеджер виступає як особистість, індивідуальність і повинен володіти багатьма мовними вміннями і навичками. А також виявляти такі якості:

- готовність бути відкритим для клієнта, але щоб позиції клієнта і менеджера не помінялися (відкритість проявляється в готовності обговорювати з клієнтом будь-які питання);
- особиста зацікавленість і участь у розв'язанні проблем клієнта;
- зовнішня поведінка менеджера, яка демонструє зацікавленість, турботу (але потрібно знати міру).

Таким чином, можна зробити висновок, що лише враховуючи все вище зазначене, менеджер може досягти високого рівня культури мовленнєвого спілкування у своїй професійній діяльності, яка є необхідною умовою досягнення ефективності роботи з клієнтом. У спілкуванні з клієнтом фахівець повинен бути сконцентрованим на ньому, прагнути допомогти, керуючись лише його інтересами, уважно стежити за емоційним станом, враховувати все те, що відбувається в процесі спілкування, бути емпатійним, уважно слухати і чути клієнта, знати коли і як словесно його підтримати.

Література:

1. Спілкування як інструмент професійної діяльності менеджера. // Ділова бесіда. https://msn.khnu.km.ua/pluginfile.php/112040/mod_resource/content/0/tema%205.htm (дата звернення 10.04.2022 р.)
2. Комунікації в організаціях: процес, типи, зв'язки, бар'єри. <https://osvita.ua/vnz/reports/management/15040/> (дата звернення 10.04.2022 р.)
3. Каткова В. П. Роль комунікативних якостей студентів-менеджерів у процесі професійного становлення фахівця.

УДК 81-13 / 811.111

INTERDISCIPLINARY APPROACH IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

Ганніченко Т.А., кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри іноземних мов МНАУ.

Тішечкіна К.В., кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри іноземних мов МНАУ.

У статті розглядається міждисциплінарний підхід під час вивчення іноземної мови у професійній освіті студентів-аграріїв. Визначено педагогічні умови актуалізації міжпредметних зв'язків та структуру курсу іноземної мови, що сприятиме формуванню й розвитку ключових компетентностей особистості.

Ключові слова: *міждисциплінарний підхід, педагогічні умови, компетентність, етапи вивчення мови, практичне використання іноземної мови.*

The article considers the interdisciplinary approach in foreign language teaching during the professional education of agricultural students. The pedagogical conditions of actualization of interdisciplinary links and the structure of the foreign language course are determined, which will promote the formation and development of key personal competencies.

Keywords: *interdisciplinary approach, pedagogical conditions, competence, stages of language learning, practical use of a foreign language.*

Fundamental knowledge becomes the basis of vocational education. Course to informatization and optimization of teaching methods is strengthened. They provide for the active use of integrative and interdisciplinary programs in higher education. The style of thinking that can be formed using an interdisciplinary approach, determines the formation of a holistic perception of reality, understanding of common problems, the ability to identify and analyze the links between different forms of complex professional activities. Therefore, in the learning process, it is necessary to create conditions under which students can acquire professional knowledge and skills not only in the study of general and special disciplines but also in the study of a foreign language. The result of education should be the professional competence of the graduate, which is an integrative quality that includes the level of mastery of knowledge, skills, and abilities, a combination of psychological qualities that allow you to act independently, perform certain job functions.

The pedagogical conditions that ensure the actualization of interdisciplinary approach in the professional education of agricultural students are:

- structuring and selection of the content of the course of academic disciplines are carried out in accordance with the objectives of education based on an interdisciplinary approach that has a professional focus;

- designing the course of the discipline is carried out on a modular basis, which provides the actualization of intra-subject and interdisciplinary approach; an educational and methodological complex is being developed that promotes the intensification of students' independent activities; an individual approach is used, which allows taking into account the personality of the student and his readiness to study;

- motivation in the study is achieved through the use of a rating system to assess student performance, practical tasks, creating a situation of success; students are aware of the need to consider an interdisciplinary approach to disciplines as a condition of holistic training.

The specific of teaching a foreign language is that mastering the basic lexical and grammatical tools allows you to move to the study of complex materials in the specialty. Such structuring of a foreign language course assumes, on the one hand, the autonomous nature of learning at each stage, and on the other - the relationship of stages of learning, and achieving the goals of the first stage provides the opportunity to continue learning at the next stage. It is important in the first year to fill in the gaps, repeat the material and consolidate the existing knowledge acquired in high school. At this stage, language, for the most part, remains only an object of study.

In the first year, it is necessary to teach the student to speak the language at such a level that he could practically use it in the second stage. This is the main contradiction and difficulty: to teach a student the language based on practical orientation when he has not yet fully realized this practical orientation, as it is manifested only in senior courses. Therefore, for most first-year students, the practical orientation is purely educational. Given this, the first course should serve two purposes. The first is to enhance oral skills on topics that are educational, but also contain information of a cognitive nature. At this stage of the study, it is not always possible to teach conversations on professional topics, because students do not yet have a specific understanding of the essence of their specialty. However, for more successful practical use of a foreign language, it is necessary that already in the first year, in the dictionary of students, along with commonly used words, a significant part was given to special vocabulary. It is also necessary to introduce some topics related to the specialty.

As practice shows, a foreign language promotes better mastery of the chosen specialty if a course or part of the course is read by representatives of the special department in a foreign language, and a foreign language teacher uses course materials for their classes.

Thus, studying the course in their future specialty, students simultaneously improve their knowledge of a foreign language, which acquires a practical orientation, i.e. language performs its main function - is a means of communication. This relationship ensures the most effective teaching of foreign languages to students,

as the qualifications of specialists depend largely on the ability to use special scientific literature coming from abroad.

Thus, the actualization of interdisciplinary approach as a process and result determines the system and integrity of training, ensuring the formation of a system of professional knowledge, skills

Література:

1. Annan-Diab, F., & Molinari, C. (2017). Interdisciplinarity: Practical approach to advancing education for sustainability and for the Sustainable Development Goals. *The International Journal of Management Education*. Volume 15(2-B), 73-83. <https://doi.org/10.1016/j.ijme.2017.03.006>

2. Arnó-Macià, E., & Fuller, S. (2016). The role of interdisciplinary teaching and learning in higher education. <https://doi.org/10.13140/RG.2.1.3616.3440>

3. Salnaia, L., Sidelnik, El., & Burenko, L. (2019). “Case study” as a way to develop soft skills at university. 19th PCSF 2019 - Professional Culture of the Specialist of the Future, 508-516. <https://doi.org/10.15405/epsbs.2019.12.54>

ІНСТРУКТАЖ З ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ ЯК ОСНОВА ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТРАВМАТИЗМУ НА ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Гладир О.Є., ст. викладачка кафедри фізичного виховання МНАУ

Фізична культура – предмет, що створює умови для формування у людини ціннісних орієнтацій щодо культури здоров'я і здорового способу життя, виховання потреби та звички займатися фізичною культурою та спортом, прагнення досягти оптимального рівня особистого здоров'я, фізичного розвитку, рухових якостей, морально-вольових рис характеру та психологічної підготовки до ведення активного життя та професійної діяльності. На сучасному етапі розвитку суспільства постає потреба інтенсивного розвитку фізичного виховання для підвищення рівня фізичної витривалості, здоров'я та захисних функцій організму. Разом з розвитком фізичного виховання виникає потреба у створенні безпечного середовища під час виконання фізичних вправ, тому потребує створення універсальних технік безпеки, тим самим забезпечуючи найкращі умови для фізичного розвитку людини. Боротьба за зниження травматизму, захворювань та нещасних випадків в освітньому процесі з фізичного виховання є однією з найважливіших задач керівництва кафедр і науково-педагогічних працівників. Під час проведення занять з фізичного виховання потрібно звертати увагу в першу чергу на техніку безпеки, інструктаж з якої проводиться на кожному першому занятті після канікул, а для першокурсників – вступний інструктаж проводиться на самому першому занятті з фізичного виховання в університеті.

Найкраще навчання правилам техніки безпеки проводити з використанням усіх видів інструктажу: вступного, періодичного, повсякденного, а також групового навчання в секціях з видів спорту.

Загальні рекомендації щодо профілактики спортивних травм на заняттях, тренуваннях і змаганнях.

1. На першому занятті з обраного виду спорту в університеті необхідно пройти інструктаж з техніки безпеки, про що зробити запис у журналі в присутності тренера-викладача.

2. Обов'язково робити розминку перед початком заняття(тренування). Розігріти м'язи і суглоби, підготувати серцево-судинну систему до навантажень).

3. Правильно підібрати взуття та одяг(під обраний вид спорту, з правильною неслизькою підошвою. Одяг не повинен викликати дискомфорт, заважати рухам).

4. Дотримуватись програми тренувань(яку складає досвідчений тренер-викладач, він знає допустимі безпечні навантаження).

5. Займатись регулярно(тренування не повинні бути рідкісними, м'язи повинні бути в постійному тонусі).

Крім загальних організаційно-профілактичних заходів забезпечення безпеки на навчально-тренувальних заняттях і спортивних змаганнях, в окремих видах спорту існують профілактичні заходи спортивного травматизму, властиві тільки даному виду спорту.

Травматизм під час занять з легкої атлетики різниться залежно від вузької спеціалізації в цьому виді спорту. Спринтери, наприклад, частіше страждають від розтягань і надривів двоголової м'язи стегна, ікроножної м'язи, ахілова сухожилля, розтягнень зв'язок гомілковостопного суглоба. Бар'єрний біг доповнюється забитими місцями і розтягненням зв'язок колінного і гомілковостопного суглобів, травматичних радикулітів. При бігу на середні і й довгі дистанції виникають потертості стегон і промежини, хронічні захворювання сухожил'я і м'язів стопи і гомілки.

Для баскетболістів характерні травми зв'язкового апарату, гомілковостопного суглоба, забиті місця, розтягнення бічних, хрестоподібних зв'язок, ушкодження менісків колінного суглоба, і навіть забиті місця і розтягнення зв'язок пальців рук.

Травматизм у волейболістів: забиті місця пальців, лучезап'ясного, плечового і ліктьового суглобів, забиті місця тулуба.

На заняттях футболом травмуються, зазвичай, нижні кінцівки, виникають хронічні артрити колінного суглоба, розтягнення зв'язок колінного і гомілковостопного суглобів, забиті місця, надриви і розриви м'язів задньої поверхні стегна і призводять м'язів, травматичні періостити великої гомілкової кістки.

Основні причини травматизму:

1. Організаційні недоліки під час проведення занять. Це непродумана організація заняття, слабка дисципліна і підготовленість інвентарю,

використовуваного на занятті. Це порушення інструкцій і положень проведення занять з фізичної культури.

2. Помилки у комунікативній методиці проведення заняття, пов'язані з порушенням дидактичних принципів навчання (регулярність занять, поступове збільшення навантаження, послідовність), відсутність індивідуального підходу, недостатній облік стану здоров'я.

Часто причиною травм є зневажливе ставлення до підготовчої частини заняття, розминки, неправильне навчання техніці фізичних вправ, відсутність страховки, самостраховки, неправильне її застосування, форсування навантажень.

3. Недостатнє матеріально-технічне забезпечення, оснащення занять: погана підготовка місць занять та інвентарю, погане кріплення снарядів, жорстке покриття і нерівність доріжок.

У переліку причин травмування особливо слід відзначити гіпокінезію, яка веде до різноманітних відхилень у стані здоров'я. Так, погана постава підвищує рівень ризику отримання різноманітних травм не тільки хребта, а й внутрішніх органів грудної клітини, які мають знижену функцію.

На заняттях з фізичного виховання викладачі використовують різноманітний інвентар і спортивне устаткування. Безпека таких занять залежить, передусім, від твердих знань студентів правил установки у робоче й початкове положення снарядів чи тренажерів, навчання викладачем прийомів страховки і самостраховки. Страховка - це готовність викладача або студента допомогти партнеру, який виконує вправу. Самостраховка – це вміння самостійно виходити з небезпечних ситуацій, припиняючи виконання вправи чи змінюючи її для запобігання можливої травми.

Дуже велике значення має правильно організована взаємодопомога при спортивних травмах. Кожен, хто займається фізичною культурою і спортом, повинен бути навчений правилам надання першої допомоги при травмах.

У профілактиці спортивного травматизму повинен брати участь кожний викладач і тренер. Для цього їм необхідно знати особливості, основні прояви, причини й умови, що сприяють виникненню різних травм, систему профілактичних заходів, володіти навичками надання першої допомоги. Оскільки життя й здоров'я студентів на заняттях великою мірою залежать від викладача й дотримання правил техніки безпеки.

Література:

1. Інструктаж з безпеки життєдіяльності людини під час занять фізкультурою і спортом. <http://naurok.com.ua> (дата звернення 17.04.22)

2. Кузнецова О.Т., Пасевич А.М., Григорович О.С. Попередження травматизму в освітньому процесі з фізичного виховання: *методичні вказівки до практичних занять*. Рівне, 2019.

3. Мухамед'яров Н.Н. Методика проведення інструктажу студентів ВНЗ з техніки безпеки на заняттях фізичною культурою в тренажерному залі. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2014. 1 С. 42-45.

УДК: УДК 372.8+811.111.7

ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОФРАГМЕНТІВ ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ АУДИТИВНОГО ВМІННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Глумакова О. І., викладачка кафедри іноземних мов МНАУ

Стаття присвячена проблемі формування вміння аудіювання та подолання труднощів за допомогою використання відео фрагментів у здобувачів вищої освіти немовних спеціальностей. З огляду на те, що аудіювання є найскладнішим видом мовленнєвої діяльності і йому приділяється недостатньо уваги під час навчання, визначено мету нашого дослідження. У статті розглядається актуальність даної проблеми та ефективність використання відео фрагментів у формуванні вміння аудіювання здобувачів вищої освіти немовних спеціальностей, а також дидактичні та методичні завдання, реалізовані сучасними засобами.

Ключові слова: *аудіювання, відео фрагменти, автентичні тексти, Інтернет, здобувачі вищої освіти немовних спеціальностей, педагогічний експеримент.*

The article is devoted to the problem of formation the listening comprehension skills and overcoming difficulties through the use of video clips by students of non-philological specialties. Given that listening comprehension is one the most difficult types of speech activity and it is given insufficient attention during training, the purpose of our study has been determined. The article considers the urgency of this problem and the effectiveness of video clips in formation the listening comprehension skills the students of non-philological specialties, as well as didactic and methodological tasks, which have been implemented by modern means

Key words: *listening comprehension, listening comprehension difficulties, video clips, authentic texts, Internet, students of non-philological specialties, pedagogical experiment.*

У закладах вищої освіти курс іноземної мови носить комунікативно-орієнтований та професійно спрямований характер, і його завдання визначаються комунікативними та пізнавальними потребами фахівців відповідного профілю. Кінцевою метою навчання є придбання здобувачами

вищої освіти навичок використання іноземної мови в реальному житті як засобу не тільки повсякденного, але й ділового, професійного спілкування

Можливості сучасного заняття й системи освіти значно розширюються завдяки використанню новітніх технологій. Багато дослідників наукової діяльності, як вітчизняні так і іноземні, звертаються до цієї теми, і не зупиняються на досягнутому (Денисова Ж. А., Зимня А. І., Коптюч Н. М., Пасов Є. І., Полат Є. С., Потужня Н. М, Браун Х. Д., Хетч Е. М., Ноблітт Дж. С. та інші).

Мета навчання іноземній мові у закладі вищої освіти – це комунікативна діяльність здобувачів вищої освіти, тобто практичне володіння іноземною мовою. Завдання, які стоять на сучасному етапі перед вищою школою, орієнтують навчання іноземної мови не на пасивне володіння, яке полягає в умінні читати і перекладати літературу за фахом, а на практичне використання іноземної мови як засобу спілкування в соціокультурній та професійній сферах, тобто на формування вміння говоріння та аудіювання.

Відтак, у нашому дослідженні ми розглянули один з найважливіших видів мовленнєвої діяльності – аудіювання, а саме використання відео фрагментів під час формування адитивного вміння у здобувачів вищої освіти немовних спеціальностей. Ця проблема потребує більш детального вивчення та перевірки ефективності використання відео фрагментів у формуванні аудитивного вміння у здобувачів вищої освіти немовних спеціальностей.

С. Ю. Ніколаєва, визначає **аудіювання**, як розуміння сприйнятого на слух [2, с. 117]. А З. А. Кочкина, яка ввела термін «аудіювання» у вітчизняну літературу, вважає, що термін «слухання» включає й інші значення: «розуміння усного мовлення, уважність під час сприймання, обмірковування фактів, вдумливе слухання і відокремлення значення з прослуханої інформації». Дослідниця пропонує термін «аудіювання» на позначення сприймання, розпізнавання й розуміння почутих мовних сигналів за аналогією та на відміну від читання як сприймання й розуміння написаного [5, с. 11]. Взагалі, термін "**аудіювання**" був введений у літературу американським психологом Брауном. Воно являє собою перцептивну розумову мнемічну діяльність.

Отже, розглянемо це детальніше: перцептивна називається, тому що здійснюється сприйняття-рецепція-перцепція; розумова, тому що пов'язана з основними розумовими операціями: тобто аналізом, синтезом, індукцією, дедукцією, порівнянням, абстрагуванням та конкретизацією; і мнемічною, бо відбувається виділення і засвоєння інформативних ознак мовних і мовленнєвих одиниць, реформування образу і впізнавання як результат зіставлення з еталоном, який зберігається в пам'яті.

Відтак, визначальними рисами аудіювання вважаються такі:

1. За характером мовленнєвого спілкування аудіювання, як і говоріння, відноситься до видів мовленнєвої діяльності, що реалізують усне безпосереднє спілкування.

2. За своєю роллю у процесі спілкування аудіювання є реактивним видом мовленнєвої діяльності, так само, як і читання.

3. За спрямованістю на прийом і видачу мовленнєвої інформації аудіювання, як і читання, є рецептивним видом МД.

4. Форма перебігу процесу аудіювання – внутрішня, невиражена, на відміну від говоріння і письма, які актуалізуються у зовнішньому плані. Предметом аудіювання є чужа думка, яка закодована в аудіотексті і яку належить розпізнати.

5. Продуктом аудіювання є умовивід, результатом є розуміння сприйнятого смислового змісту і власна мовленнєва та немовленнєва поведінка [2, с. 117].

Використання *відео фрагментів та відеофільмів* при навчанні аудіювання є ефективним засобом у формуванні аудитивного вміння. Ефективність використання відеофільмів при навчанні мови залежить не тільки від точного визначення його місця в системі навчання, але й від того, наскільки раціонально організована структура відео заняття, як злагоджені навчальні можливості відеофільму із завданнями навчання. У структурі відео заняття для навчання усного мовлення можна виділити чотири етапи: 1) підготовчий – етап попереднього зняття мовних і лінгвокраєзнавчих труднощів; 2) етап сприйняття відеофільму – розвиток умінь сприйняття інформації; 3) етап контролю розуміння основного змісту; 4) етап розвитку мовних умінь і навиків усного мовлення. Звертаючи увагу на тривалість художнього фільму, що складає 1,5 години, великий мовний матеріал, складність розуміння як його форми, так і змісту, ми розглядаємо використання всього художнього фільму для навчання аудіювання малоефективним. Продуктивним, на наш погляд, є робота з уривками, відео фрагментами, що містять діалоги та полілоги як моделі мовноповедінкових актів. Відомо, що однією з важливих характеристик, що впливає на успішність аудіювання, є темп мовлення, який на пряму впливає на кількість аудіюваної інформації. Отже, чим нижче темп мовлення, тим простіше її зрозуміти, чим вище – тим складніше.

В процесі використання автентичних відео – та аудіо записів, як правило, не виникає проблем з розумінням загального змісту. Складність полягає у повноті та точності розуміння аудіотексту. Уповільнення темпу іноземної мови, що звучить, у певній мірі, полегшує сприймання мови, дозволяє слухачу сконцентруватися на декодуванні змісту тексту, що звучить. Використовуючи уповільнення звуку, здобувач може самостійно семантизувати акустичний образ лексичних одиниць, граматичних конструкцій і тим самим уникнути змістових помилок сприйняття. В основі методики навчання аудіюванню з використанням такого типу адитивних вправ покладена ідея штучного підвищення навантажень аудіювання, що досягаються збільшенням швидкості відеоряду з зберіганням основних якісних показників звукового ряду [3, с. 20]. Слід зазначити, що саме відеофрагменти полегшують розуміння сприйняття автентичних тестів завдяки зображенню. Це допомагає здобувачам більш точно зрозуміти автентичний текст та краще виконувати завдання до відеофрагментів.

Слід сказати, що візуальна опора важлива не тільки для значеннєвого розуміння, але й для наступної передачі змісту. Вона розвантажує пам'ять, сприяє сегментуванню мовного потоку, поліпшує точність і повноту розуміння,

оскільки «пропускна здатність» слухового аналізатора в багато разів менше зорового. Відтак, у силах викладача за допомогою сучасних засобів і шляхом добору цікавого, різноманітного матеріалу й вправ зробити трудомісткий процес навчання аудіюванню легшим, емоційно-привабливим, здатним підтримувати високий мотиваційний рівень здобувачів і формувати стійкий інтерес до вивчення іноземної мови.

Література:

1. Гальскова Н. Д., Никитенко З. Н. Теория и практика обучения иностранным языкам. Метод. Пособие. М: Айрис-пресс. 2004. С. 243-265
2. Ніколаєва С. Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Київ «Ленвіт». 2002. С.117-142
3. Новиков М. Ю. DVD как средство обучения аудированию. ИЯЩ. 2002. №1. С. 18-21
4. Полат Е. С. Интернет на уроках иностранного языка. Иностранные языки в школе: Научно-методический журнал. 2008. №2. С. 14-19
5. Щукин А. Н. Обучение иностранным языкам. Теория и практика: Учебное пособие для преподавателей и студентов. М: Филоматис. 2004. С.126-140
6. Brown H. D. Principles of Language Teaching and Learning. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall. 2000. P. 247-280
7. Noblitt J. S. Enhancing Instruction with Multimedia». Proc. 4th Natl. Conf. on College Teaching and Learning, Center for the Advancement of Teaching and Learning at Florida. 1999

УДК 811.111

FEATURES OF THE COEXISTENCE OF CULTURES OF THE WORLD

Ігнатенко Ж.В., викладачка кафедри іноземних мов МНАУ

Кущова Т.О., викладачка кафедри іноземних мов МНАУ

У статті йдеться про різні особливості співіснування культур у нашому різноманітному світі. Автори обговорювали відмінності та подібності, стикалися з особистими проблемами та проблемою зростання єдності.

Ключові слова: відмінності, схожість, особисті проблеми, єдність, переваги.

The article is about different features of the coexistence of cultures in our diverse world. The authors discussed differences and similarities, faced personal problems and the problem of the growth in unity.

Key words: differences, similarities, personal problems, unity, benefits

The current world is more and more both culturally and technologically. The consequences of globalization can be found in many spheres of everyday life. International migration is very strong and this trend will continue. The current world can be characterized by local and global problems. Thanks to technical equipment we know what is going on all over the world. The coexistence of various cultures and races in multicultural society is not simple and brings many questions and needs appropriate solutions (Pikhart 2012). The concept of an intercultural or multicultural society first appeared in Switzerland in 1957 and in Germany in the late 1980s. A multicultural society is made up of different nations, cultures, origins, religions, races and languages. Unfortunately, the concept of an intercultural society is too often assimilated with an ideal unattainable in reality. The reason is that coexistence of a large number of different cultures in such a society essentially increases the risk of conflicts because of cultural misunderstanding and rejection. The traditional conservative policy often tries to ignore these features of a multicultural society.

Multicultural society is characterised by meeting various cultures, nations, languages and religions. The immigrants come to the new country equipped with their own habits and culture. Immigrants are not the people who come temporarily or commute because of their work. Immigrants are individuals or groups who leave their own country with the aim of living permanently somewhere else. When a person wants to live in another country, they usually prepare for such a new experience. It is necessary to learn the new language and be aware of the history, politics and culture of the new country. Everything new is usually cold, dangerous, threatening (Maletzke, 1996). People of various cultures meet with each other and have to deal with each other, with new situations and experiences. Culture is multifaceted, dynamic and various. Original meaning of the word culture comes from the Latin word **colere** which meant looking after as in agriculture, i.e. looking after the field. The word has changed its meaning many times. Culture can be understood as a

synonym for sharing the ideas about the world. In all groups and human races there are various viewpoints of the world and life. It is very difficult to find exact barriers between particular cultures (Eriksen, 2007). Culture and cultural identity have become in the course of centuries an important political tool.

Immigration brings something new and unknown, something we do not know but it is very current. One of the most important issues of the current era is religion. Islam has become crucial for several millions of Muslims in Europe. The values of Islam, such as liberty, equality, rights of women are different from what we know as the European culture. The differences are so big that it is difficult for us to understand them (Kelek, 2012). What will it mean for all the members of the multicultural society we live in? The debate of religion and chaos of cultures is more and more present everywhere.

While the benefits of the legalization of groups, in accordance with the communal or with the multicultural model, are problematic, its perverse effects are easy to foresee. The countries in which the laws or the institutions, or even in light of a very strong tradition go into the separation of society into clearly delimited groups, are not very encouraging examples. When we think of the interminable vendetta going on between Protestants and Catholics in Northern Ireland; of the ever-increasing violence in the Basque country in Spain; of the difficult cohabitation of Israelis and Palestinians in Israel; or, at another level, of the massacres between the Tutsis and Hutus in Rwanda and Burundi, the cohabitation of distinct communities within a single country is not easy. From the first explosion of social violence, the non-integrated minority group will be easily designated for the role of scapegoat. It may not be possible to eradicate belonging to groups; this, however, does not justify the attempt to reinforce it by legalizing it. One can prefer the example of South Africa,

All people should realize that we are different – yes, but strength is in unity. We can achieve much more if we help and support each other. This will enable us to reach never-before-seen frontiers and ensure a brighter future for all of us as one individual and the Planet in total.

When cohabiting with other cultures, a person faces many different difficulties, but this is not surprising, because when a person tries something new, he rarely succeeds the first time. Whatever challenges your face, you can overcome them and rise above yourself. Being together in European Union or Great Britain Unions or United States of American show that countries can support each other economically, politically, culturally or even military and survive and develop together in one union.

In Europe's political history, the effects of movements of particularization (nationalism, regionalism), and of the movements of universalization (world expansion, proselytism) have been sometimes positive and sometimes negative. However, this superficial similarity is not found at a deeper level. Nationalist movements, particularly in the nineteenth century, were able to serve the cause of freedom, by getting rid of an oppressive foreign guardianship. However, there is no guarantee that, once in power, the nationalists will establish a just society: national oppression can be replaced by religious or political oppression, of a class or a clan, far worse than the one before it. Coexistence of Cultures 425 And it is in the name of

their explicitly affirmed principle – preferring one’s own at the expense of the others, those who belong against those who do not – that the new injustice can be established. In the worst case, this policy leads to ethnocentrism, xenophobia, apartheid, to the submission of others, or to their expulsion; in less serious cases, it leads to the refusal for its own minorities of the rights they demanded when they were the minority within another majority. Today, the North Ossetians consider themselves persecuted by the Russian majority and demand independence; however, they refuse to grant the same right to the Inguches, their own minority, which feels oppressed by the Ossetian majority, and is demanding secession. A similar case is that of the Québécois inside Canada, and of Indian populations within Québec. When collective belonging is stronger than the principles of justice – i.e. equality and universality – danger is not far. This is one of the lessons drawn from the Dreyfus Affair, one hundred years ago, in the course of which the anti-Dreyfusards claimed: ‘Even if Dreyfus is not guilty, he must be condemned, because his acquittal would be ill-fated for the French community’.

Conclusion. The life of our contemporaries, whether in industrial countries or elsewhere, is threatened by various ailments, for which we all know today that there are no miracle cures. The inequality of the riches, political and religious persecutions, combined with the greater ease of communication, which characterizes the world today, mean that the migration of populations will be one of the most significant phenomena in the years to come. Will this be another difficulty, on top of the existing ones, or maybe a good thing? Nothing is predetermined, and the present evolution forbids the voicing of easy optimism. But this is why we must look attentively into these facts and patiently weigh the pros and cons. It is also up to us whether the new millennium will be one of xenophobia, ghettos and collective scapegoats, or one of dialogue between cultures.

Література:

1. Popper, K. R. (1994). The Open Society and its Enemies. London: Routledge
2. Der Spiegel, Nr. 52/.Ansturm der Armen. 38-39.
3. Waldenfels, B. (1998). Der Stachel des Fremden. F./M.: Berlin. Suhrkamp.
4. Weig, B., Mensing, F. (1997). Menschenrechte in interkulturellem Dialog. Transferring Konrad-Adenauer Stiftung.
5. Welsch, W. (2002). Unsere postmoderne Moderne. 7. Ausgabe. Berlin. Akademie Verlag.
6. Welsch, W. (2002). Wege aus der Moderne. Schlussseltente der Postmoderne- Diskussion. Berlin. Akademie Verlag

ОЗДОРОВЧЕ ФІЗИЧНЕ ТРЕНУВАННЯ ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ЕФЕКТИВНОСТІ

Коржевський М.Ю., керівник фізичного виховання Технологіко-економічного коледжу МНАУ

В статті розглядаються питання впливу рухової активності та оздоровчого тренування на організм людини.

Ключові слова: оздоровче тренування, фізичне навантаження, рівень здоров'я.

Рухова активність відіграє особливу роль в житті людини. Її дефіцит, так звана гіпокінезія, є однією з основних причин погіршення стану здоров'я населення[1].

Серед тих, хто займається оздоровчим тренуванням, розповсюджена думка, що спрямованість і різновид навантаження не мають суттєвого значення для зміцнення організму, досить лише систематично виконувати вправи. Однак результати досліджень показали: в 50% тих, хто займається оздоровчою фізичною культурою, спостерігається низький рівень здоров'я. Причина цього полягає в недостатньому володінні методикою занять, що не дозволяє досягти позитивних зрушень.

Однією з найбільш поширених, типових помилок, яких припускаються ті, хто займаються оздоровчим тренуванням, є недостатня або надмірна доза фізичного навантаження. Це стає причиною того, що фізичне виховання або не сприяє підвищенню рівня здоров'я, або викликає передчасне виснаження окремих органів і систем організму. Важливо визначити рівень навантаження, який повинен бути достатньо високим, але не перетинати межу, яка відділяє оздоровче тренування від спортивного [3].

Оптимальний обсяг аеробного тренування для дорослих людей, які займаються тричі на тиждень, повинен складати від 30 до 60 хв. протягом одного заняття залежно від стану здоров'я та фізичної підготовленості. Менша тривалість заняття не забезпечить таких важливих змін, як зниження артеріального тиску та рівню холестерину в крові. Збільшення тривалості аеробного тренування до 1,5 год. і більше створює небезпеку виникнення ускладнень з боку рухового апарату та серцево-судинної системи.

Оптимальний рівень фізичного навантаження визначається за формулою з урахуванням рівня здоров'я, віку, статі, новизни вправ, а також фізичної активності вдома та на роботі. Ця методика дає певні орієнтири для визначення оптимального навантаження, однак і вона певною мірою суб'єктивна [1].

Ефективність оздоровчого тренування значною мірою залежить від спрямування фізичного навантаження. Дослідження довели, що серед засобів оздоровчого тренування найбільш ефективними є мало інтенсивні циклічні вправи аеробного характеру. Вони тренують серцево-судинну та дихальні

системи, впливають на рівень ліпопротеїдів у крові, мають антисклеротичний ефект і, найголовніше, підвищують показник максимального споживання кисню. Він вважається важливим інтегруючим фактором для визначення рівня аеробних можливостей організму, від якого залежить його життєдіяльність, показники захворюваності, тривалість життя тощо. Однак тренування на витривалість не завжди може забезпечити краще функціонування деяких органів і систем. Так, наприклад, показники активності фагоцитів (імунологічна реактивність) у тих, хто займається переважно аеробними вправами, нижчі, ніж у тих, хто тренує швидко-силові якості. Крім того, тренування тільки в аеробному режимі не впливає на ємність буферних систем крові, які забезпечують у ній кислотно-лужну рівновагу. Ємність буферних систем збільшується тільки в анаеробному режимі тренування.

Вправи, спрямовані на розвиток гнучкості, прискорюють процеси відновлення після фізичних навантажень, зменшують ймовірність травм, сприяють розслабленню м'язів і стимулюють у них анаболічні реакції. Відсутність таких вправ на заняттях призводить до підвищеного тону м'язів у спокої і, як наслідок, - до ускладнення процесів метаболізму.

Підвищити ефективність оздоровчого тренування дозволяє раціональне поєднання засобів різної спрямованості. Спроба застосувати на одному занятті різнобічні вправи (наприклад, силові та витривалість) виявляються невдалими, оскільки механізм регуляції дихання і кровообігу під час циклічного й ациклічного навантаження різняться. Одночасний розвиток декількох систем за короткий проміжок часу може призвести до виснаження функціональних резервів. При паралельному розвитку декількох фізичних якостей організм може пристосовуватися одночасно до навантажень різного спрямування, якщо сила дії кожного з них буде помірною [4].

Однією з найбільш поширених, типових помилок, яких припускаються ті хто займається оздоровчим тренуванням, є недостатня або надмірна доза фізичного навантаження. Це стає причиною того, що фізичне тренування або не сприяє підвищенню рівня здоров'я, або викликає передчасне виснаження окремих органів і систем організму. Важливо визначити рівень навантаження, який повинен бути достатньо високим, але не перетинати межу, яка відділяє оздоровче тренування від спортивного.

Отже, розвиток кожної з рухової якостей по-своєму впливає на загальний рівень здоров'я. Тому найбільш ефективні комплексні заняття, спрямовані на розвиток усіх рухових якостей. Мірою профілактичної ефективності оздоровчого тренування не може бути величина стимуляції окремо взятої рухової функції. Навпаки, вузькоспеціалізований розвиток моторики шкодить організмові, викликаючи функціональну дезінтеграцію і порушення здоров'я. При застосуванні навантаження однобічного спрямування задіяні системи й органи отримують переважно пластичне забезпечення коштом інших, менш навантажених органів, унаслідок чого створюються умови для виникнення патологічних явищ. Інша річ, що аеробні вправи найбільш суттєво впливають на процеси організації функцій, і тому в оздоровчому тренуванні вони повинні займати близько половину часу від загальної тривалості занять. До того ж

циклічні вправи сприяють підвищенню працездатності при виконанні вправ іншої біохімічної структури.

Визначення оптимального обсягу й інтенсивності фізичного навантаження з метою оздоровлення організму повинно вирішуватися індивідуально в кожному конкретному випадку з урахуванням вищезазначених принципів фізичного тренування [2].

Література:

1. Язловецька Оксана. Фізичне виховання і спорт у шкільній освіті європейських країн / Оксана Язловецька // Рідна школа. – 2017. - № 3/4.
2. Фізіологія спортивної діяльності : підручник [для студентів навч. закл. фіз. виховання і спорту / А.С.Ровний, В.М.Ільїн, В.С.Лізогуб, О.О. Ровна]; М-во освіти і науки України, Харків. держ. акад. фіз. культури [та ін.]. – Харків: ХНАДУ, 2019. – 555 с. : іл., табл. – Бібліогр.
3. Основи здорового способу життя : підручник / [М.І.Кручаниця та ін.] ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгор. нац. ун-т», Ф-т здоров'я людини. – Ужгород : РІК-У, 2016. – 263 с. : іл., табл. – Бібліогр.
4. Гігієна та гігієна спорту : підручник для студ. вищ. навч. закл. / Ю.Д.Свистун, О.П.Лаптев, С.О.Полієвський, Х.Є.Шавель. – Л. : ЛДУФК, 2019. – 304 с.

УДК 811.111

PECULIARITIES OF TRANSLATION OF SCIENTIFIC AND TECHNICAL PAPERS

Матвєєва А.Л., викладачка кафедри іноземних мов МНАУ

Ракова А.Ю., викладачка кафедри іноземних мов МНАУ

У статті розглядаються питання та методика навчання перекладу та усного перекладу науково-технічних праць студентів-інженерів з лінгвістичної точки зору. Поняття та особливості технічного перекладу як професійної діяльності порівняно з різними видами перекладу. У статті проаналізовано лексико-граматичні особливості науково-технічних праць.

The article deals with the issues and methods of teaching translation and interpretation of scientific and technical papers to engineering students from a linguistic point of view. The concept and special features of technical translation as a professional activity compared to different kinds of translation. The paper analyzes lexical and grammatical peculiarities of scientific and technical papers.

At present time there is a great necessity to emphasize scientific-technical translation not only as a special kind of translation activity and special theory that investigates this kind of activity but as to assign scientific-technical translation a status of independent applied science. From the linguistic viewpoint peculiarities of scientific-technical are spread on its stylistics, grammar and lexis. The main task of scientific-technical translation is a possibly clear and precise bringing of the information to the reader. This can be achieved by logical interpretation of actual material without explicit emotionality. The style of scientific-technical materials can be identified as formally logical.

So, there are always two texts during translation. The first text is called "the text of original"; the second text is called "the text of translation". The language of the text of original is called "the source language" (SL). The language of the text of translation is called "the target language" (TL).

The greatest difficulties during translation arise when the situation described in the text on SL is absent in the experience of language collective - the carrier of TL, otherwise, when in the initial text the so-called "realities" are described, that is different subjects and phenomena specific to the given people or the given country.

It is necessary to mark, that the English language differs by figurativeness, which cannot be transferred to Ukrainian translation.

The mastering of a strictly select and rather restricted amount of words enables the specialist to read the scientific and technical literature, not reverting to common English-Ukrainian language and using only by special dictionaries

Translation of scientific and technical materials has a most important role to play in our age of the revolutionary technical progress. There is hardly a translator or an interpreter today who has not to deal with technical matters. Even the "purely" literary translator often comes across highly technical stuff in works of fiction or even in poetry. An in-depth theoretical study of the specific features of technical translation is an urgent task of translation linguistics while training of technical translators is a major practical problem.

In technical translation the main goal is to identify the situation described in the original. The predominance of the referential function is a great challenge to the translator who must have a good command of the technical terms and a sufficient understanding of the subject matter to be able to give an adequate description of the situation even if this is not fully achieved in the original. The technical translator is also expected to observe the stylistic requirements of scientific and technical materials to make text acceptable to the specialist.

There are two main kinds of oral translation - consecutive and simultaneous. In consecutive translation the translating starts after the original speech or some part of it has been completed.

In simultaneous interpretation the interpreter is supposed to be able to give his translation while the speaker is uttering the original message. This can be achieved with a special radio or telephone-type equipment. The interpreter receives the original speech through his earphones and simultaneously talks into the microphone which transmits his translation to the listeners. This type of translation involves a number of psycholinguistic problems, both of theoretical and practical nature.

The characteristic of the scientific and technical language. Having studied the material of scientific-technical texts some of the characteristics can be determined:

1. The absence of emotional colouring.

This feature basically also causes absolute convertibility of the scientific and technical texts, as the reader should not have stranger associations, he should not read between lines, be admired by the game of words and calamburs. The writer's purpose of the text is to describe either or other phenomenon or operation, this or that subject or process.

Analysis of terminology in scientific-technical style. The language of science is governed by the aim of the functional style of scientific prose, which is to prove a hypothesis, to create new concepts, to disclose the internal laws of existence, development, relations between different phenomena, etc. The language means used, therefore, tend to be objective, precise, unemotional, and devoid of any individuality; there is a striving for the most generalized form of expression.

Conclusion. The translation is the multifaceted phenomenon and some aspects of it can be the subjects of the research of different sciences. In the frames of the science of translation psychological, literature critical, ethnographical and other points of translation as well as the history of translation in one or other country are being studied. According to the subject of research we use the knowledge of the psychology of translation, the theory of art and literary translation, ethnographical science of translation, historical science of translation and so on. The main place in the modern translation belongs to linguistic translation, which studies the translation as linguistic phenomenon. The different kinds of translation complement each other and strive to detailed description of the activity of the translation.

Література:

1. Yu.I. Lashkevich, M.D. Grozdova. On the translation of scientific and technical texts , Practica, Kyiv, 2016.

2. V.S. Gorbunova, S.V. Sbotova, XXI century: the results of past and present problems 2, 194, Chernihiv, 2015.

3. A.V. Kartashova, Bulletin of Siberian Science 1, 617, 2017.

ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ В ОСВІТНЬОМУ ТА НАУКОВОМУ ПРОСТОРИ

Медведєва Л.М., ст. викладач кафедри фізичного виховання МНАУ

Дана стаття висвітлює значення формування системи знань про сутність і зміст професійного спорту, використання досвіду професійного спорту у сучасній системі підготовки спортсменів, опанування навичок правового регулювання відносин у спорті. Що є важливою проблемою сьогодення, адже спорт є не тільки способом індивідуального розвитку особистості, а й виконує суспільні та виховні функції.

Ключові слова: професійний спорт, освіта, спортсмен-професіонал, фізична культура, освітня дисципліна, фізичне виховання.

Наприкінці 80-х - початку 90-х років ХХ ст. у багатьох країнах світу, включаючи і Україну, відбулися серйозні соціальні та економічні зміни, що стали причиною значних змін в різних сферах суспільної діяльності в тому числі і у спорті. Розвиток спорту зазнав потужного впливу процесів, що проходять в західних країнах і, насамперед, в північно-американському спорті. Постали питання щодо правового статусу спортсменів, можливості їх виступів у закордонних клубах, їхнього соціального захисту, розвитку окремих видів професійного спорту [1, с.12].

Разом з економікою, політикою, наукою, мистецтвом спорт являє собою одну із важливих сфер суспільної діяльності людини. Це особливо помітно на прикладі професійних видів спорту. Будучи невід'ємною складовою частиною діяльності сучасного суспільства, професійний спорт не тільки вбирає в себе його основні цінності, але й сам великою мірою впливає на суспільство. Як один із прикладів, можна стверджувати, що спортсмен - професіонал став об'єктом захоплення для молоді [1].

«Спорт є органічною частиною фізичної культури, особливою сферою виявлення та уніфікованого порівняння досягнень людей у певних видах фізичних вправ, технічної, Інтелектуальної та Іншої підготовки шляхом змагальної діяльності» (із Закону України «Про фізичну культуру і спорт»)

Міністерство освіти і науки України приділяє значну увагу розвитку фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах. Це відповідає як просвітницькій місії освіти, так і завданням вищих навчальних закладів з підготовки сучасних фахівців з усвідомленням цінностей здорового способу життя та готовністю до захисту України. Закон України «Про вищу освіту», який набув чинності в 2014 році, відкрив нові горизонти для реалізації ініціатив у сфері фізичної культури, спрямованих на підвищення якості вищої освіти, невід'ємними складовими якої є розвинений студентський спорт [2].

Спортсмен-професіонал – це кваліфікований спортсмен, що визнає спорт своєю основною професією і підписав трудову угоду (контракт) з відповідною організацією чи приватною особою (клуб, команда, менеджер) [1].

На сьогоднішній день у закладах вищої освіти існує така дисципліна – «Професійний спорт». Основними формами навчальних занять з загальної теорії професійного спорту є лекції, семінарські та практичні заняття, консультації та самостійна робота студентів. В лекційному курсі викладаються фундаментальні положення щодо розвитку та функціонування професійного спорту. Семінарські заняття проводяться для поглиблення теоретичних знань і передбачають підготовку та виступи студентів, творчі дискусії за сутністю змісту лекційного курсу та самопідготовки. Практичні заняття сприяють формуванню прикладних вмій і навичок щодо застосування теоретичних знань. В процесі самопідготовки студенти виконують також семестрові завдання для оволодіння прикладними навичками [2].

Для якісного засвоєння навчального матеріалу студенти повинні мати ґрунтовні знання з широкого кола гуманітарних, медико-біологічних та спортивно-педагогічних дисциплін навчального плану. Знання з історії, соціології та інших гуманітарних дисциплін є базовими для розуміння сутності професійного спорту, його соціальних функцій у суспільстві[3]. Знання з загальних основ економіки допоможуть глибше пізнати специфіку бізнесу у професійному спорті. Не маючи ґрунтовних знань з основ педагогіки, психології, блоку медико-біологічних та спортивно-педагогічних дисциплін практично неможливо оволодіти знаннями та прикладними навичками відбору і підготовки спортсменів-професіоналів [4].

Важливо пам'ятати: «Здорова нація – здорова країна!». Адже, спорт розвиває риси, що необхідні особистості і суспільству, такі як працездатність, мужність, чесність, терплячість, конкурентоспроможність, ініціативність у поєднанні з належною повагою до влади, швидкість мислення, упевненість в собі, самоконтроль, оптимізм, справедливість, розуміння важливості суспільної солідарності [3,с.35].

Отже, професійний спорт є не менш важливим в освітньому процесі фахівців ніж інші дисципліни. Тому не помилково буде стверджувати, що освітня функція спорту полягає у набутті, передачі і розширенні нових знань, умінь, навичок. Спортивній діяльності, що спрямована на досягнення високих результатів, внутрішньо притаманний творчий та пошуковий характер. Подібно до гігантської творчої лабораторії спорт сприяє пізнанню можливостей особистості [2]. Створені у професійному спорті нові засоби та методи вдосконалення у подальшому застосовуються в аматорському спорті. Сказане характеризує суттєве значення спорту як діяльності, котра поглиблює знання щодо можливостей людини та розширює їхні межі. В цьому переважно і проявляється освітня функція спорту, що має вагому як особистісну, так і соціальну цінність.

Література:

1. Олімпійський та професійний спорт: навчальний посібник / Абдуллаєв, А. К., Ушаков, В. С., Ребар, І.В. - ФОП Силаєва О.В., 2017.
2. Фізична підготовка юних спортсменів : навчально-методичний посібник / О. О. Бекас, Ю.Г.Паламарчук - Вінниця : Т. П. Барановська, 2014. – 151 с.
3. Диференційоване фізичне виховання : навчальний посібник / І. Р.Бондар - Львів : ЛДУФК, 2017.
4. Основи теорії та методики спортивного тренування : навчальний посібник/ Т. В. Вознюк - Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2016. – 236 с.

«ТРИ КИТИ» ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

Мельник О.С., викладач кафедри фізичного виховання МНАУ

Сучасні умови життя, що підштовхують до зниження духовного потенціалу та здоров'я молоді, особливо підлітків, ставлять перед собою мету в необхідності формування їхніх духовних потреб, здорових звичок, фізичного загартування, тобто здорового способу життя, що в свою чергу допоможе позбутися поганих звичок, знайти гармонію в житті, продовжити молодість і попередити захворювання.

На мою думку, кожен звертає увагу та замислюється над поняттям суті та ролі здоров'я в житті людини, адже добре бути здоровим, погано бути хворим.

В молодому віці більшість із нас не привертає увагу своєму здоров'ю просто тому, що зазвичай воно є. Але з роками зберегти його стає все складніше, але все потрібніше.

У сучасному світі, напевно, складно знайти екологічно чисте місце на Землі, де людина змогла б жити довго, не знаючи проблем, пов'язаних із забрудненням навколишнього середовища і впливом цього забруднення на свій організм. Тому поняття здорового способу життя доводиться розглядати інакше, не беручи до уваги екологічні фактори. Звичайно, є місця, де краще, чистіше, але не кожен має можливість переїхати туди, тому доводиться шукати альтернативні шляхи вирішення даної проблеми.

Про стан здоров'я кожна людина повинна дбати з дитячих років. Тоді вона не просто зможе довше прожити, але і матиме змогу не страждати від різних недуг. З віком людина все одно зустрінеться з хворобою, від цього, звичайно, не втікти. Однак правильний спосіб життя дозволить запобігти багатьом захворюванням або хоча б відтягнути час їх виникнення.

Питаннями здорового способу життя займалися та досліджували його суть відомі педагоги такі як: О. Духнович, А. Макаренко, С. Русова, С. Сірополк, В. Сухомлинський, К. Ушинський та ін.

Розглянемо три основні принципи, які на мою думку є найоптимальнішими для збалансування та підтримки здорового способу життя.

Перш за все, я вважаю, це є здорове харчування. Харчові звички, які ми часом навіть не помічаємо, мають величезний вплив на здоров'я організму в цілому. Багато хто навіть не замислюється, яку важливу роль харчування відіграє для нашого здоров'я. Тільки уявіть на хвилинку, що ваш організм виріс з дитячого до дорослого стану саме завдяки їжі. І для підтримки організму в гарній формі, а також для відмінної фігури дуже важливо переглянути свої харчові звички, замінити шкідливі корисними і дотримуватися їх невинно. Включіть до свого раціону сезонні овочі і фрукти, не варто зловживати жирною

їжею, обмежте вживання алкоголю, а також не зловживайте вуглеводами. Якщо у вашому повсякденні існують продукти харчування, що є не раціональними при збереженні здорового та якісного вживання їжі, тоді від «шкідливих» продуктів слід відмовлятися поступово. З часом Ви помітите зміни у своєму настрої і самопочутті, а також непомітно зможете позбутися від зайвої ваги. Через кілька місяців Вам вже зовсім не захочеться повертатися до колишніх звичок [1].

Правильне харчування, а це насамперед здорове харчування - не так складно, як здається з першого погляду. Варто тільки почати, і результат буде помітним.

Ще одним важливим фактором для підтримки здорового способу життя є фізична активність. Всі ми знаємо, що рух - це життя. Регулярні фізичні навантаження допоможуть організму посилити обмін речовин, підвищити м'язів тонус і розігнати непотрібні жирові відкладення. До того ж фізична активність помітно підвищує настрій, а коли ви бадьорі, стрункі і посміхаєтесь, ніяка екологія вже не отруїть ваше життя [2].

Важливо дати організму хорошу фізичну навантаження. Вид спорту ви повинні визначити для себе самі. Головне, щоб вам, в першу чергу, подобалось те чим ви займаєтесь та приділяєте час. Для зацікавлених в командній грі можна орендувати спортивний зал і грати в волейбол чи баскетбол групою однодумців.

Індивідуали можуть зайнятися персональними тренуваннями в атлетичному залі. Можливо поєднувати тренування. Наприклад, займатися бодібілдінгом вранці, а вдень піти в басейн. Такий підхід дозволить розвантажити «забиті м'язи», що призведе до їх швидкого відновлення.

Регулярні вправи, такі як ранкова зарядка, біг, заняття в тренажерному залі, зроблять людину більш витривалим. Також, завдяки цьому, він зможе контролювати вагу свого тіла і моделювати фігуру відповідно до особистих переваг [3].

Третім принципом, а перш за все фактором що впливає на здорове та комфортне життя є сон/відпочинок. Для того, щоб відчувати себе не просто нормально, а добре потрібно спати не менше 7 годин на добу. Дисгармонія сну і відпочинку – це насамперед причина головних болів, апатії, дратівливості, млявість, безсилля і тому подібних речей.

Слід зазначити, що організм звикає до того, що в певний час його будуть годувати, а в якесь укладати спати. Регулярне недосипання ще нікому не пішли на користь, скоріше навпаки.

Дуже важливим аспектом для спортсменів є саме відновлення організму після тренування. Крім харчування, потрібен міцний сон. За 8-9 годин відпочинку, всі функції відновляться, проте слід пам'ятати, що для деяких груп м'язів цикл повної реабілітації після тренування досягає 48 годин.

Спокійний сон, насправді має особливе значення для функціонування нашого організму і безпосередньо пов'язаний зі здоровим способом життя. Для більшості з нас правильний та комфортний відпочинок в нічний час є нездійсненним завданням. Навіть після важкого робочого дня буває важко заснути. Все це через малорухливий спосіб життя, порушений режим дня та стреси. Для того щоб запобігти даній проблемі, необхідно завести звичку кожного дня, не лише прокидатися, але і лягати в один і той же час. Таким чином, організм пристосується до такого режиму, який багато в чому і є здоровим способом життя [4].

Тим, хто хоче спокійно спати вночі, потрібно відмовитися і від ситної їжі на ніч. Вживати їжу потрібно не менше, ніж за три години до сну. Пізній прийом їжі призводить до того, що шлунок, замість того щоб відпочивати, повинен перетравлювати з'їдене вами, безперервно подаючи в мозок сигнали про свою роботу і заважаючи йому відпочивати.

Якщо ви не спокійно і мало спите, існує вірогідність потрапляння до групи ризику розвитку ряду серйозних захворювань, таких як гіпертонія, ожиріння і цукровий діабет.

Без здорового і достатнього сну, ваш мозок стає туманним, думки плутаються, а судження стають некритичними. Дослідження показують, що сон впливає на фізичні рефлекси і дрібну моторику.

Без заперечень, здоровий та якісний сон є біологічною необхідністю – він нам потрібен, щоб вижити. Експерти рекомендують дорослим спати не менше семи-восьми годин щоночі. А з віком тривалість сну може навіть збільшуватися. Дуже важливим є те, щоб сон приносив організму повноцінний відпочинок і поновлював сили як всього тіла, так і мозку.

Пам'ятайте – здоровий сон не тільки фізіологічна необхідність, він – ваш друг у підтримці здорового способу життя.

Отже, провівши дослідження та проаналізувавши фактори впливу на людський організм, можемо виділити три основні принципи, котрі повинна дотримуватися кожна особистість задля підтримки здоров'я – це здорове харчування, фізична активність та якісний відпочинок.

Турбота про власне здоров'я не є проблемою, це спосіб життя - здоровий спосіб життя. Погодьтеся, краще вже бігати на свіжому повітрі, аніж по лікарях. Здоровий спосіб життя це важливі умови, дотримуючись яких, ви будете активним, працездатною людиною, а значить, зможете зберегти хороше самопочуття на довгі роки.

Література:

1. Спорт. Три кита здорового образу жизни [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://yousportslife.ru/sovety/tri-kita-zdorovogo-obraza-zhizni.html>
2. Три кита здорового способу життя [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fitolife.com.ua/statti/tri-kita-zdorovogo-sposobu-zhittya.html>
3. Здоровый образ жизни [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uadarin.ru/sport-i-fitness/6475-tri-kiti-zdorovogo-sposobu-zhittja.html>
4. Як впливає на здоровий сон спосіб життя? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://likuvati.ru/narodna-medicina-2/narod-znae/30209-jak-vplivaє-na-zdorovij-son-sposib-zhittja.html>

ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ В ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗМУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Мицик А.І., викладач кафедри фізичного виховання МНАУ

Багатство людського життя – це здоров'я.

Із зростанням автоматизації виробництва і механізації праці в побуті неухильно зменшується рухова активність, людини. Учені підраховали, що 100 років тому майже вся енергія, вироблювана і споживана на Землі, приходилось на мускульну силу людини і домашніх тварин. У наші ж дні лише частина енергії виробляється м'язами. Зниження рухової активності негативно позначається на здоров'я людей, їх фізичному розвитку і підготовленості, працездатності, психічній діяльності. Малорухливий спосіб життя приводить до атрофії м'язів, зниження їх тонуусу і сили (на Р4-24%), заміщення м'язової тканини жирової, погіршення рухливості суглобів. Обмежена м'язова активність є в даний час однією з головних причин ряду важких хронічних захворювань внутрішніх органів, порушення обміну речовин, погіршення постачання крові киснем і накопичення молочної кислоти в організмі. Недолік рухової діяльності (гіподинамія) відображається і на психічній активності людини: у нього з'являється сонливість, дратівливість, безсоння, емоційна нестійкість, млявість в рухах, спостерігається відсутність апетиту, дезорганізація мови і мислення.

Ще Арістотель помітив: «Ніщо так сильно не руйнує людини, як тривала фізична і бездіяльність». Як протиотрута від такої бездіяльності стародавні пропонували активний руховий режим. Тому не випадково ще 2500 років тому на величезній скелі в Елладі були висічені слова: «Хочеш бути сильним - бігай, хочеш бути красивим - бігай, хочеш бути розумним - бігай!».

Під час виконання фізичних вправ внаслідок поглиблення дихання збільшується життєва ємкість легенів, і організм засвоює більше кисню. А це

важливо при захворюваннях легенів і серця. Під впливом систематичних занять фізичними вправами виникають помітні зміни і в обміні речовин. Підвищується здатність організму розщеплювати і синтезувати глікоген, активізується функція ферментативних систем, поліпшується функція залоз внутрішньої секреції. У людини поліпшується апетит. Усі функції шлунково-кишкового тракту, як-то: моторна, секреторна та хімічна — нормалізуються. При хронічних гастритах і колітах під впливом тривалого застосування лікувальної фізкультури нормалізується кислотність: знижена — підвищується, а висока, навпаки, знижується, що великою мірою залежить від методики лікувальної фізкультури.

Позитивний вплив фізичної активності проявляється також у психологічній сфері. Вона зменшує страх, допомагає побороти депресію, покращує якість сну та суб'єктивну оцінку самопочуття. Крім цього, групові фізичні вправи відіграють важливу інтеграційну роль. Фізична активність також слугує втечею від щоденних проблем, допомагає забути про щоденний стрес, адже повністю присвячуємо час тренуванню. Завдяки фізичному навантаженню покращує настрій, що корисно впливає на самопочуття. Фізичне здоров'я - найважливіша складова частина будь-якого нашого успіху.

Ходьба - найприродніший рух людини, і до того ж саме доступне з усіх. Якщо для інших вправ нам потрібні тренажери, навчені тренери і спортзал, то для ходьби-всього лише півгодини-годину часу щодня. Ходити слід спокійно, не напружуючись, але й не занадто повільно. Ходьба має бути активною, ви повинні відчувати роботу м'язів. Прогулянки допомагають нам не тільки підтримувати себе в хорошій фізичній формі, але також і дають нам час розслабитися, заспокоїтися, подумати.. Ви зможете відкрити для себе багато нового під час ходьби. Ходьба дає вам можливість побачити ті речі, на які раніше ви не звертали уваги. Відмінним видом фізичних вправ є *активних відпочинок*. Добре, якщо подібних відпочинок ви зможете влаштовувати щодня або хоча б кілька разів на тиждень. Плавання, катання на ковзанах, всілякі активні ігри на свіжому повітрі. Навіть взимку дуже легко знайти собі заняття, задіюються м'язи. Тим більше що фізичні вправи відмінно розігрівають м'язи, і ви не замерзнете. Виберіть собі активний вид відпочинку по душі, не змушуйте себе виконувати те, що вам не подобається. Відпочивайте із задоволенням! *Плавання* - це хороший спосіб розслабитися. І навіть не важливо, що ви виберете, пляж або критий басейн. Крім основного задоволення, плавання це хороше аеробне вправу, яке ефективно спалює велику кількість калорій. Особливо плавання рекомендується для людей з хворою спиною, а також вагітних жінок. Дослідження показали, що професійні плавці мають дуже сильне серце. *Атлетична гімнастика* – це система фізичних вправ, що розвивають силу з поєднанням різносторонньої фізичної підготовки. Заняття атлетичною гімнастикою сприяють розвитку сили, витривалості, спритності, формують гармонійність будови тіла. Великий потенціал можливостей для здоров'я мають *танцювальні рухи*, так звані аеробні танці. Вони не тільки розвивають загальну витривалість, але й зміцнюють серцево-судинну, дихальну

системи, а також створюють сприятливий емоціональний тонус. Починати такі тренування необхідно під імпоновану вам музику з 15 –20 хв., послідовно доводячи тривалість до 45 – 60 хв. Особливістю аеробних танців є не різноманітність вправ, а кількість повторень їх під музику.

Під впливом тренування підвищується адаптація організму до негативних факторів зовнішнього середовища (холоду, радіації).

Наукові дослідження показали, що треновані краще переносять радіацію ніж не треновані. В то й же час в умовах підвищеної радіації пристосування і оздоровчий ефект залежить від направленості засобів фізичної культури і їх ефективності. Найбільш ефективними у цих умовах являється вправи низької активності зі значним статистичним компонентом.

При адаптації до фізичних навантажень покращується скоротлива здатність міокарда, знижується потреба кисні підвищується вміст глюкози, білку і активність ферментів, необхідних для ефективно і тривалої роботи серця. Це призводить до економізації роботи серця і підвищенню енергетичних ресурсів. Основні фізіологічні показники в стані спокою у тренованих, знаходиться на більш „економічному” рівні, а максимальні можливості при м’язовій роботі більш високі, ніж у не тренованих. При систематичних заняттях фізичними вправами значно змінюється морфофункціональна характеристика дихальної системи: розвиваються дихальні м’язи, збільшується загальна ємність легень, покращується ефективність функції дихання. Позитивні зміни спостерігаються в опорно-руховому апараті: вдосконалюється кровопостачання і нервова регуляція м’язів, підвищується активність ферментів, які прискорюють аеробні і анаеробні реакції в м’язах, покращується функціональна здатність суглобів. Тренування хворих призводить до більш швидкому оздоровленню або більш легшому перенесенні хвороби, попереджує розвиток ускладнень. Наприклад, після операції на серце суворим ускладненням, яке часто супроводжується летально, являється пневмонія. Використання фізичних вправ і масажу з перших днів після операції сприяє покращенню цього ускладнення.

Фізична активність, заняття фізкультурою і спортом у старшому і похилому віці позитивно впливають на організм як в цілому, так і на окремі його системи (серцево-судинну, дихальну, нервову, м’язову і ін.). Дають можливість добре себе почувати, позбутися деяких недуг, молодше виглядати, підвищити власну працездатність “відтягнути” старість і безпомічність. І як показали досліді у людей, які займають інтенсивною фізичною працею навіть у похилому віці, краще працює мозок, в доброму стані пам’ять.

Також досліді показали взаємозв’язок між рівнем рухової активності і захворюваністю, смертністю. Тривале зниження рухової активності призводить до виражених і стійких порушень, які поступово стають незворотними і виникають найбільш розповсюджені в нас час хвороби: гіпертонічна хвороба, атеросклероз, ішемічна хвороба серця, судинні захворювання, порушення постави з ураженням кістково-м’язового апарату.

В той же час фізичні вправи, регулярні заняття фізкультурою і спортом здійснюють позитивний ефект, який проявляється, в перш за все, в екомінізації і стимуляції функцій організму.

Література:

1. Симаков А.Ф. Рецепти для здоров'я. М.: Фізкультура та здоров'я, 2014.- С. 5-9.
2. Пирогова Е.А., Іващенко Л.Я., Странко Н.М. Вплив вправ на працездатність та здоров'я студента. - К.: Здоров'я, 2015. - 152с.
3. Апанасенко Г.Л. Проблеми управління здоров'ям людини //Наука в анатомічному спорті. - 2016 - спец. випуск. - С. 56-60.
4. Бальсевич В.К., Запорожанов В.А. Фізична активність людини. -К.: Здоров'я, 2015. - 224с.

УДК 371.134:81'243:008

ФОРМУВАННЯ КРОСКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ-КУЛЬТУРОЛОГА

Орлова О.В., старша викладачка кафедри іноземних мов МНАУ

Стаття присвячена проблемі формування кроскультурної компетенції майбутніх фахівців-культурологів в процесі навчання іноземній мові, що є основою глобального розуміння культури та сприяє ефективному міжкультурному діалогу та взаєморозумінню.

Ключові слова: *кроскультурна компетенція, майбутній фахівець-культуролог, міжкультурна комунікація, мовна підготовка, мовленнєві уміння і навички, полікультурне середовище.*

The article deals with the problems of cross-cultural competence formation of future culturologists in the process of foreign language learning that is the basis for global culture understanding and contributes intercultural dialogue and understanding.

Key words: *cross-cultural competence, future culturologist, intercultural communication, language education, language skills, polycultural environment.*

Навчання іноземних мов на сучасному етапі розглядається як створення умов для усвідомлення відмінностей у рідній та іншомовній культурі, виховання толерантного ставлення до представників інших народів, зниження рівня етноцентризму, формування кроскультурної грамотності й компетенції, навичок іншомовної міжкультурної комунікації.

Домінантою навчального предмета «Іноземна мова за професійним спрямуванням» повинно бути формуванняпізнавальної та комунікативної культури особистості. А отже, одним із пріоритетних завдань навчання

іноземних мов визнається формування у студентів кроскультурної компетенції, що передбачає наявність знань про національно-культурні особливості країни, мова якої вивчається, про норми мовленнєвої та немовленнєвої поведінки її носіїв, вміння будувати свою поведінку відповідно до цих особливостей і норм. Тим самим сучасна концепція мовної освіти робить важливий акцент на необхідності не обмежувати вивчення іноземної мови її вербальним кодом, а формувати у свідомості студента «картину світу», притаманну носієві цієї мови як представникові певної культури й певного соціуму. Для взаєморозуміння і ведення діалогу не достатньо однієї доброї волі, – необхідна кроскультурна грамотність (розуміння культур інших народів), що містить у собі «усвідомлення розходжень в ідеях, звичаях, культурних традиціях, властивих різним народам, здатність побачити спільне і відмінне між різноманітними культурами і подивитися на традиції власного суспільства очима інших народів» [4, 47].

Новому баченню реалізації принципу «вивчення мови і культури» сприяли, з одного боку, об'єктивні зміни у світі і, зокрема, зміни відносин нашої країни з іншими країнами – активізація «діалогу культур», більш глибоке розуміння полікультурності світу і цінності кожної етнокультури. З іншого боку, поява великої кількості кроскультурних досліджень, формування нових міждисциплінарних наукових напрямів, наприклад, таких, як лінгвістична

прагматика, міжкультурна комунікація, лінгвокультурологія. Саме тому питання формування не тільки комунікативної, але й міжкультурної компетенції в процесі навчання іноземної мови і культури стоять у центрі уваги вчених (Н.І. Алмазова, В.Г. Апальков, І.Л. Бім, О.Г., Поляков, В.В. Сафонова, В.П. Фурманова, М. Bennett, M. Byram та ін.).

Кроскультурна підготовка студентів здійснюється під час аудиторної роботи, а саме у процесі викладання курсів з іноземної мови, культурології, історії зарубіжної культури, дозвілля в зарубіжних країнах, так і під час позааудиторної роботи: студентські гуртки, клуби, факультативні заняття тощо.

Кінцевим результатом кроскультурної підготовки, на думку дослідників [1] є якісні зміни особистості, а саме - зміни у мисленні, зміни афективних реакцій та зміни у реальній поведінці, засновані на зіставленнях.

Так, у роботі із студентами можна використовувати «культурні сенсibilізатори» [2] - це навчальні матеріали, засновані на відборі релевантних зразків поведінки та різних їхніх інтерпретаціях. Студентам пропонується прочитати опис епізоду, головними героями якого є представники з різних культур, наприклад, опис ділових переговорів між німецьким бізнесменом та його японським партнером. Далі студентам пропонується обрати одну з декількох інтерпретацій цієї ситуації. Після цього студенти читають коментар експертів щодо кожної можливої інтерпретації.

Міжкультурні зіткнення продукують певні афективні реакції, пов'язані з почуттями, емоціями та відчуттями дезінтеграції, що полягає в основі «акulturативного стресу» або «культурного шоку» [3]. Люди, які тимчасово

опиняються в іншій культурі і стикаються з різними поглядами на такі загальнолюдські цінності як рівність, чесність, справедливість, можуть сформулювати негативні погляди на іншу культуру та її представників. Кроскультурна підготовка студентів спрямовується ще й на допомогу подолати афективні реакції.

Спеціально підібрані тренінги допомагають подолати негативні реакції, сформулювати терпимість до різних поглядів та навіть викликати задоволення від міжкультурної взаємодії. Студентам можна запропонувати рольові ігри, взаємний обмін почуттями, виконання практичних завдань. Цього аспекту кроскультурної підготовки потребують студенти, які збираються на короткострокове або довгострокове навчання за кордоном, подаються на міжнародні гранти або мають намір працювати після закінчення вищого навчального закладу у міжнародних компаніях з перспективою закордонних відряджень.

Під час кроскультурної підготовки використовуються засновані на загальних теоріях навчання тренувальні вправи, які спрямовані на розширення самосвідомості, надають можливості упровадити вміння у дії. Наприклад, основним принципом підготовки є дотримання наступного навчального циклу: 1) виконання завдання, 2) обговорення результатів виконаного завдання, 3) висновок, 4) застосування набутих вмінь у виконанні наступного завдання.

Перший етап навчального циклу важливий, оскільки кроскультурна підготовка заснована перш за все на знаннях. Тим не менше, вона передбачає рефлексію, перегляд власного способу мислення та поведінки. Ефективна кроскультурна підготовка передбачає не просто ознайомлення з певними патернами поведінки представників інших культур, а й перегляд власного способу мислення, порівняння його із способом мислення інших (або з уявленням про їхній спосіб мислення) і лише потім розуміння того як вчиняти з урахуванням вивченого.

На етапі обговорення результатів виконаного завдання студентам надається можливість обговорити свій досвід та враження з іншими у навчальній групі. Студенти в інтерактивній формі обмінюються думками про те, що вони робили, що вони вивчили і, головне, що вони при цьому відчували.

Наступний етап циклу є ще більш рефлексивним, коли студенти розмірковують над способами реалізації того, що вони досліджували, які зміни у міркуваннях можна передбачити, які зміни у поведінці можна очікувати. І, нарешті, навчання не має сенсу без застосування вивченого. Зробити це можна, запитавши студентів про те, як вони будуть використовувати отримані знання та вміння у своїй професійній діяльності або у повсякденному житті. Корисною вправою на цьому етапі, наприклад, може бути обговорення цілей та плану дій щодо їхнього досягнення.

Отже, мета кроскультурної підготовки полягає у формуванні у майбутніх фахівців-культурологів нової культурної свідомості – здатності в контактах з іншою культурою зрозуміти інший спосіб життя, інші цінності, інакше підійти до своїх цінностей і відмовитися від існуючих стереотипів і упереджень, тобто засвоїти «культурні стандарти» іншої культури, постійно переосмислюючи

свою культуру і поводячись з нею на свій розсуд, залежно від конкретної ситуації.

Література:

1. Black J., Mendenhall M. Cross-cultural training effectiveness: a review and a theoretical framework for future research / Academy of Management review # 15. – 1990. – P.113-136
2. Fiedler F., Mitchell T., Triandis H. The culture assimilator: an approach to cross-cultural training / Journal of Applied Psychology. – # 55. – 1971. – P.95-102.
3. Furnham A., Bochner S Culture shock: Psychological reactions to unfamiliar environments. – London: Methuen. – 1986.
4. Лапшин А.Г. Международное сотрудничество в области гуманитарного образования: перспектива кросскультурной грамотности // Кросскультурный диалог: компаративные исследования в педагогике и психологии. Сб. ст. – Владимир, 1999. – С. 45–50.

УДК 37.0:37.013(477)

ПОНЯТТЯ «КОМПЕТЕНТНІСТЬ» І «КОМПЕТЕНЦІЯ»: ЗАГАЛЬНЕ ТА ВІДМІННЕ

Петренко Н.Г., кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри фізичного виховання МНАУ

Ключовими поняттями нашого дослідження є поняття: «компетентність», «компетенція», «професійна компетентність», «педагогічна компетентність», «науково-педагогічний працівник фізичного виховання», «педагогічна компетентність науково-педагогічного працівника фізичного виховання», «методична робота». Одним із ключових понять дослідження є термін «педагогічна компетентність науково-педагогічного працівника фізичного виховання». Оскільки поняття «компетентність» визначається неоднозначно, вважаємо за доцільне розглянути його зміст та розкрити зв'язок з іншим близькоспорідненим поняттям – «компетенція». Поняття «компетентність» трактується як: властивість за значенням компетентний, тобто який [1: 560]: 1) має достатні знання в якій-небудь галузі; 2) з чим-небудь добре обізнаний; 3) ґрунтується на знанні; кваліфікований; 4) має певні повноваження; досвідченість суб'єкта у певній сфері [2: 27]; здатність успішно задовольняти індивідуальні й соціальні потреби, діяти й виконувати поставлені завдання [3: 60]; динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність; результат навчання на певному рівні вищої освіти.

Поняття «компетентність» розглядається як спроможність кваліфіковано здійснювати діяльність, виконувати завдання або певного виду роботу, при цьому містить набір знань, навичок та відносин, що дають змогу особистості ефективно здійснювати діяльність або виконувати певні функції, спрямовані на набуття визначених стандартів у галузі професії або виду діяльності.

Проблема узгодження змісту понять «компетентність» і «компетенція» виступає сьогодні в українському науковому просторі як проблема часто суб'єктивної інтерпретації. Розглянемо існуючі визначення поняття «компетенція» та з'ясуємо загальне та відмінне між поняттями «компетентність» і «компетенція».

Поняття «компетенція» трактується як: добра обізнаність із чим-небудь; коло повноважень якої-небудь організації, установи або особи; відчужена від суб'єкта, наперед задана соціальна норма (вимога) до освітньої підготовки учня, необхідна для його якісної продуктивної діяльності в певній сфері, тобто соціально закріплений результат; єдина (узгоджена) мова для опису академічного і професійного профілів і рівнів вищої освіти; певні внутрішні потенційні, приховані психологічні новоутворення (знання, уявлення, програми дій, системи цінностей і відносин), які потім виявляються у компетентностях людини як актуальних, діяльнісних проявах; знання і досвід у тій чи іншій сфері діяльності; комбінація характеристик (щодо знань й їхнього застосування, навичок, обов'язків і позицій й використано-вуються для опису рівня або ступеня, у яких людина може проде-монструвати їх). У цьому контексті компетенція або набір компетенцій означають, що людина може виявити певні здібності або навички й виконати завдання так, що це дозволить оцінити рівні досягнень. Компетенції можуть демонструватися й, отже, оцінюватися.

Висновки. Таким чином, актуальною проблемою сьогодення є не тільки удосконалення предметної компетентності науково-педагогічного працівника вищої школи, а й формування його педагогічної компетентності. Готовність майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту до застосування інноваційної, майбутньої професійної діяльності, та самовдосконалення. Теоретичний аналіз показав, що відокремлення ключових компетенцій залежить від цінностей певного соціуму, від того, що робить людину успішною соціально, економічно й особистісно не лише в школі, але і під впливом родини, друзів, роботи, політики, релігії, культури тощо.

Література:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с. – С. 560.
2. Бех І. Д. Теоретико-прикладний сенс компетентнісного підходу в педагогіці / І. Д. Бех // Педагогіка і психологія : Вісник АПН України. – 2009. – №2. – С. 27-33.

3. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / [Н. М. Бібік, Л. С. Ващенко, О. І. Локшина та ін.]. – К.: К.І.С., 2004. – 112 с. – С. 60.

УДК 37.091.12: 378 (493.8)

РАНЖУВАННЯ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Пономаренко Н. Г., старша викладачка кафедри іноземних мов МНАУ

У статті розглядається система ранжування вищих навчальних закладів Німеччини, яка включає в себе рейтинг вищих навчальних закладів, дослідницький рейтинг, рейтинг високої якості та рейтинг можливості працевлаштування.

Ключові слова: *ранжування, рейтинг, дослідницький рейтинг, рейтинг можливості працевлаштування*

The article considers the ranking system of higher education institutions in Germany, which includes a rating of higher education institutions, a research rating, a high quality rating and a job opportunity rating.

Key words: *ranking, rating, research rating, employment opportunity rating*

В сучасних умовах міжнародної інтеграції та стрімких темпів розвитку інформаційних технологій вища освіта зазнає кардинальних змін. Процеси модернізації у вищій освіті вимагають підвищення якості освітніх послуг. Німеччина в цьому сенсі не є виключенням.

Одним з важливих інструментів забезпечення якості вищої освіти є порівняння вищих навчальних закладів згідно національних та міжнародних рейтингів, наприклад, Центру розвитку вищих навчальних закладів (das Centrum für Hochschulentwicklung (CHE)), а також академічного рейтингу університетів світу (500 кращих вищих навчальних закладів), який визначається з 2003 року Інститутом вищої освіти Шанхайського університету (Institute of Higher Education, Shanghai Jiao Tong University).

Розглянемо систему ранжування вищих навчальних закладів, яку використовує Центр розвитку вищих навчальних закладів (das Centrum für Hochschulentwicklung (CHE)), Німеччина.

CHE здійснює регулярні опитування студентів та викладачів вищих навчальних закладів, при чому опитування студентів містить низку питань про їхній власний досвід і про те, наскільки вони задоволені отриманою освітою. Опитування викладачів проводиться для того, щоб зібрати дані для спеціального показника, відомого як «вибір інсайдера», тобто викладачам ставлять питання про те, які три вищих навчальних заклади в їхній галузі знань вони б рекомендували як найкращі. Рейтинги CHE не використовують дані, джерелом яких є безпосередньо університети [1, с. 5].

Рейтинг, який визначається CHE, містить декілька складових з різних категорій. А саме:

➤ рейтинг вищих шкіл (CHE-Hochschulranking), який складається щорічно з 1998 року і є детальним ранжуванням німецькомовних університетів, спеціальних вищих навчальних закладів та професійних академій [1, с. 6]. Завданням цього рейтингу є інформування абітурієнтів щодо можливостей та умов навчання за відповідними навчальними дисциплінами, а також досягнення прозорості асортименту навчальних курсів, які пропонує університет, та діяльності закладу освіти.

Рейтинг вищих шкіл містить диференційовані показники з більше ніж 30 предметів в різних закладах освіти Німеччини, а також систематизовану інформацію щодо навчальних курсів, дисциплін, вищих шкіл та місць їхнього розташування. При цьому в залежності від одного або іншого предмета, який оцінюється, ранжування містить до 34 індикаторів, при цьому аналізуються як об'єктивні показники умов та можливостей навчання, так й суб'єктивні оцінки студентів та професорсько-викладацького складу. Вони обробляються на основі комбінації різних дослідницьких методів та виходячи з різних джерел (анкетування, аналіз публікацій та повідомлень про винаходи, а також аналіз даних Федерального відомства статистики) [1, с. 7];

➤ дослідницький рейтинг (CHE-ForschungsRanking), який надає дані з 16 дисциплін, що диференційовані за показником результатів університетської дослідницької діяльності з метою зробити їх прозорими та зрозумілими на території всієї Федерації та виокремити факультети з найбільш високими дослідницькими досягненнями.

В той час як рейтинг вищих шкіл надає інформацію щодо можливостей та умов навчання, дослідницький рейтинг фокусується виключно на університетських дослідженнях та об'єднує результати різного рівня: поряд з переліком кращих за окремими показниками спеціальних дисциплін надається перелік найбільш сильних університетів в контексті досліджень [2, с. 9];

➤ рейтинг високої якості (CHE-ExcellenceRanking), який визначає особливі досягнення в цілому в межах Європи (передусім для природничих наук) і таким чином виступають орієнтиром при пошуку відповідного вищого навчального закладу з метою навчання в магістратурі (отримання ступеня магістра) або захисту докторської дисертації [2, с. 10].

➤ Рейтинг можливості працевлаштування (CHE-/dapm-Employability-Rating), який дає оцінку бакалаврських навчальних курсів в перспективі підтримки можливості працевлаштування випускників [2, с. 12].

Література:

1. Berghoff S., Federkeil G., Giebisch P., Hachmeister C.-D., Hennings M., Roessler I., Ziegele F. / Sonja Berghof, Gero Federkeil, Petra Gebisch, Cort-Denis Hachmeister, Mareike Hennings, Isabel Roessler, Frank Ziegele. CHE-Hochschulranking. Vorgehensweise und Indikatoren-2009. Arbeitspapier Nr. 119. Mai 2019. 4.

2. Berghoff S., Federkeil G., Giebisch P., Hachmeister C.-D., Hennings M., Roessler I., Ziegele F. / Sonja Berghof, Gero Federkeil, Petra Gebisch, Cort-Denis Hachmeister, Mareike Hennings, Isabel Roessler, Frank Ziegele. Das CHE-Forschungsranking deutscher Universitäten 2008. Arbeitspapier Nr. 114. Dezember 2018.

УДК 37.09

ОРГАНІЗАЦІЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ТЕХНОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОМУ КОЛЕДЖІ МНАУ

Рябов Є., викладач фізичного виховання Технологіко-економічного коледжу МНАУ

У статті висвітлено основні проблеми розвитку фізичного виховання здобувачів фахової передвищої освіти. Розглянуто такі аспекти, як: місце і значення фізкультурно-оздоровчої активності студентської молоді, окреслено актуальні питання вдосконалення системи фізичного виховання в ТЕК МНАУ.

Ключові слова: фізичне виховання, фізична культура, спорт, оздоровчі заходи, здоровий спосіб життя.

Фізичне виховання здобувачів фахової передвищої освіти є нерозривною складовою частиною вищої гуманітарної освіти. Вона виступає якісною і результативною мірою комплексного впливу різних форм, засобів і методів на особу майбутнього фахівця в процесі формування його професійної компетенції. Результатом цього процесу є рівень індивідуальної фізичної культури кожного здобувача фахової передвищої освіти, його духовність, рівень розвитку професійно значущих здібностей.

Фізичне виховання здобувачів вищої освіти у ТЕК МНАУ здійснюється протягом усього періоду навчання в усіх формах: навчальні заняття; самостійні заняття; фізичні вправи; масові оздоровчі та спортивні заходи. Усі форми взаємопов'язані та постають як цілісний процес фізичного вдосконалення [2: 28].

Фізичне виховання є складовою всебічного розвитку особистості. Воно спрямоване на забезпечення фізичного розвитку, зміцнення здоров'я, морфологічне і функціональне вдосконалення організму людини. Чим більше розвинені фізичні і духовні сили людини, тим вищий рівень її працездатності і результативності праці.

Отже, проблема фізичного виховання сьогодні є актуальною та соціально значущою. Сучасний стан фізичного виховання здобувачів фахової передвищої освіти вимагає об'єктивного аналізу існуючих форм, систем і концепцій його розвитку. Такий підхід створює можливості визначення існуючого потенціалу, і також врахування недоліків.

Під час складання плану проведення занять з курсу фізичного виховання передбачається вирішення таких завдань: професійно-прикладна фізична

підготовка здобувачів фахової передвищої освіти з урахуванням особливостей їх майбутньої трудової діяльності; виховання у них переконаності в необхідності регулярно займатися фізичною культурою і спортом; виховання високих моральних, вольових і фізичних якостей, готовності до високопродуктивної праці; збереження й зміцнення здоров'я, сприяння правильному формуванню і всебічному розвитку організму, підтримка високої працездатності протягом усього періоду навчання; ознайомлення із необхідними основами теорії, методики і організації фізичного виховання і спортивного тренування; використання їх спортивної майстерності.

Важливо, завжди звертати увагу на те, що процес навчання організовується залежно від стану здоров'я, рівня фізичного розвитку і підготовленості студентів, їх спортивної кваліфікації, а також з урахуванням умов і характеру роботи їх майбутньої професійної діяльності [2: 24].

Навчальну програму з фізичного виховання реалізують під час навчальних занять із цього навчального предмета. Однак, ці заняття не можуть відновити дефіциту рухової активності здобувачів фахової перед вищої освіти, забезпечити відновлення їх розумової працездатності, запобігти захворюванням, що розвиваються на тлі хронічної втоми. Цю проблему можливо розв'язати завдяки плануванню та проведенню студентами самостійних занять із фізичного виховання впродовж 4–6 годин на тиждень.

Викладачі коледжу стимулюють здобувачів фахової передвищої освіти щодо відвідування занять: спортивні змагання, науково-дослідницькі та інноваційні досягнення, медійна підтримка, яка може формувати культуру фізичної активності.

Отже, фізичне виховання у ТЕК МНАУ є невід'ємною частиною формування загальної і професійної культури особистості сучасного фахівця. Фізичне виховання, як навчальна дисципліна, обов'язкова для всіх спеціальностей, також є засобом формування всебічно розвиненої особистості. За час навчання важливо сформувати у здобувачів фахової передвищої освіти розуміння необхідності постійно працювати над собою, вивчаючи особливості свого організму, раціонально використовувати свій фізичний потенціал, ведучи здоровий спосіб життя.

Висновки. Таким чином, необхідність навчальної дисципліни «Фізичне виховання» є послідовне перманентне формування фізичної культури особистості, виховання здорової, всебічно розвинутої, фізично досконалої людини, готової до праці та захисту своєї Батьківщини, виховання морально-вольових якостей та потреби у здоровому способі життя, використання здобутих цінностей фізичної культури у особистій, громадській, професійної діяльності.

Література:

1. Основи здорового способу життя : підручник / [М. І. Кручаниця та ін.]; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Ужгор. нац. ун-т", Ф-т здоров'я людини. — Ужгород : РІК-У, 2016. — 263 с. : іл., табл. — Бібліогр.

2. Куроченко, Іван Панасович. Правові, організаційні та методичні засади фізичної культури і спорту в Україні : навч. практикум / І. П. Куроченко ; Нац. ун-т держ податк. служби України. — Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2016. — 612 с. : іл., табл. — Бібліогр.

3. Кіндрат, Вадим Кирилович. Організація фізкультурної та спортивно-масової роботи в різних сферах суспільства : навч. посіб. / Кіндрат В. К. ; М-во освіти і науки України, Ін-т проблем виховання НАПН України [та ін.]. — Рівне : Волин. обереги, 2019. — 258 с. : іл., табл. — (Бібліотека молодого вчителя фізичної культури). — Бібліогр.

УДК 811.112+81'42

THE MAIN FUNCTIONS OF THE PRESS INTERVIEW COMPONENTS

Саламатіна О. О., доцентка кафедри іноземних мов МНАУ

The problem of the compositional structure of a journalistic interview in particular, as well as any text in general, is one of the most important in the theory and typology of the text. The process of communication between people leads to a specific text, which is based on a pragmatic guideline and which depends on the situation and communicative tasks set by the author, it is also characterized by semantic unity and communicative significance [1].

In the fair opinion of N.E. Napotchenko, the text of the interview is perceived as a linguistic unit, which acts in compositional terms as a unit that is organized and structured according to certain rules and has cognitive, pragmatic, informative, psychological and social sense [2, p. 94].

Despite the great popularity of the interview and attempts to study it, it can be stated that scholars do not pay enough attention to the structural features of texts of this genre because of their communicative organization and pragmatic potential.

The following structural components can be distinguished in the compositional structure of the interview: the main title; secondary title; introduction; main part; illustration. Each of these components is characterized by graphic selection and has certain communicative and pragmatic functions in the text.

The main headlines perform informative, nominative and divisive functions, as the headline of any journalistic interview contains certain information, names objects or phenomena of objective reality and helps to separate the specified text of the interview from other texts. In cases where the main titles of the interview are informative or partially informative, they perform indicative, predictive, interpretive functions, giving the opportunity to predict and explain the content of the main part of the interview.

The influence function is inherent in all the main headlines of the press interview and includes advertising, phatic, voluntaristic, evaluative and expressive-appellation functions. The headlines with the advertising function are intended to interest the reader by advertising a certain idea of the interview. The purpose of the phatic function is to attract the reader, to draw his attention to the interview. Voluntary function expresses the will, motivating the recipient to action. The evaluative function is characteristic of the main headlines of the interviews, expressing the author's attitude to the content of the text; expressive and appealing is inherent in the titles of modern interviews and helps to evoke strong emotions in the reader and the corresponding reaction [1].

Minor headings are characterized by a communicative focus on: a) the respondent; b) the topic of the interview; c) the respondent and the topic of the interview; d) the interviewer, the respondent and the topic of the interview. All of them perform predictive and attractive functions, ie attract the reader, anticipating the main content of the interview [2, p. 95].

The introductory part of the interview texts covers information about: a) respondent; b) time and place of the interview; c) the problem of the interview and performs indicative, introductory, prospective, integrative and attractive functions. It predicts the content of the main part of the interview when the main and secondary headlines are uninformative or non-existent; attracts the reader and serves as a transitional stage from the title to the main part of the text [2, p. 96].

The main part is the obligatory verbal component of the journalistic interview. It conveys the main content of the interview and serves as an information and influence.

Although the texts of modern press interviews are usually multifunctional, it seems possible to emphasize the dominant role of one or another function of each verbal component in each particular text of the interview.

Література:

1. Апалат Г. П. Структура, семантика і прагматика текстів інтерв'ю (на матеріалі сучасної англомовної преси): дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. – Київ, 2002. – 203 с.
2. Гапотченко Н. Є. Структурні та жанрово-стилістичні особливості текстів інтерв'ю в сучасній французькій пресі (комунікативно-прагматичний аспект) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.05 / Гапотченко Надія Євгенівна. – К., 2005. – 206 с.

Наукове видання

**Матеріали Причорноморської науково – практичної конференції
професорсько - викладацького складу
Миколаївського національного аграрного університету**

м. Миколаїв,
21 квітня 2022 р.

Технічний редактор: А.Ю. Ракова

Формат 60x84/16. Ум.друк. арк. 4,5

Тираж 100 пр. Зам. №__

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського державного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.